

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/26/2019
Identifikačné číslo spisu: 6614010071
Dátum vydania rozhodnutia: 24.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6614010071.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného C. F. a spol. pre zločin ublíženia na zdraví formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného C. F. podanom prostredníctvom obhajcu Mgr. Michala Markotána proti rozsudku Okresného súdu Lučenec z 27. októbra 2015, sp. zn. 3T/15/2016 a Krajského súdu v Banskej Bystrici z 09. marca 2016, sp. zn. 3To/15/2016, na neverejnom zasadnutí konanom 24. septembra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného C. F. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec z 27. októbra 2015, sp. zn. 3T/15/2016, bol C. F. uznaný za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. a prečinu výtržníctva formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zák. a to na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Obvinený C. F. bol za to podľa § 155 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov a štyri mesiace. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd vyslovil, že obvinený spolu s obžalovaným D. V. sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenej N. a. s., V. X, U. za vynaložené liečebné náklady na poškodeného sumu 2.306,73 Eur a poškodenému Q. T., nar. XX. C. XXXX, trvale bytom D., T. XXX/XX, prechodne bytom H., T. XX, spôsobenú škodu v sume 4.725,05 Eur.

Na podklade odvolania obvineného C. F. (aj obžalovaného D. V.) Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 09. marca 2016, sp. zn. 3To/15/2016 rozhodol tak, že

Podľa § 321 ods. 1 písm. f), ods. 3 Tr., por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade škody vo vzťahu k poškodenému Q. T..

Následne podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol, že obvinený C. F. a obžalovaný D. V. podľa § 287 ods. 1 Tr. por. sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť škodu spôsobenú trestným činom poškodenému Q. T., nar. XX. C. XXXX, bytom D., T. XXX/XX, prechodne bytom H., T. XX, z titulu bolestného v sume 8.050,- Eur. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodeného Q. T. so zvyškom jeho nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Obvinený najskôr samostatne podal dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. voči uzneseniam súdu Okresného súdu Lučenec z 13. júna 2017, sp. zn. 22Nt/4/2017 a Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 07. novembra 2017, sp. zn. 5Tos/97/2017, ktorými bola jeho žiadosť o povolenie obnovy konania zamietnutá. Obsahovo podaným dovolaním namietol porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a správne zistenie skutkového stavu veci umožňujúce objektívne rozhodnutie jeho trestnej veci a navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenia zrušil.

Následne, potom ako na podklade jeho žiadosti mu bol ustanovený obhajca prostredníctvom neho voči skôr uvedeným rozsudkom súdov prvého a druhého stupňa podal dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por.

Ako zásah do svojho práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) obvinený vnímal, že konajúce súdy neprihliadli k výsluchu ním uvedených svedkov, ich výpovede neprávne právne posúdili a tieto spolu s výpoveďou poškodeného hodnotil zo svojho uhla pohľadu. Konajúcim súdom vytkol, že neodstránil rozpory medzi výpoveďami svedkov a poškodeného, aby mohol byť skutkový stav zistený v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Následne hodnotil výpoveď svedka MUDr. M. G. vo vzťahu k znaleckému posudku MUDr. Tatiany Hulejovej a problémovú povahu poškodeného, ktorá podľa neho nevyučuje záver, že zranenia mohol utrpieť pri ďalších potýčkach po spáchaní skutku nadväzujúc tak na výpoveď svedkyne Q. D., že poškodený mal v obci viacero konfliktov.

Existenciu ďalšieho dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený vyvodil z toho, že konajúce súdy jeho konanie pre absenciu subjektívnej a objektívnej stránky nesprávne právne posúdili ako trestný čin a jeho úmysel v napadnutých rozhodnutiach nie je bližšie špecifikovaný. Tak ako v argumentácii k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. zopakoval, že zranenia posúdené znalkyňou si mohol obvinený pri jeho povahe dodatočne spôsobiť inými potýčkami aj neskôr, pretože medzi jeho prvotným ošetrením a vypracovaním znaleckého posudku bol značný časový odstup.

Navrhol preto, aby najvyšší súd podľa § 383 a § 386 Tr. por. vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami súdov obidvoch stupňov bol porušený zákon, aby tieto zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. príslušnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie obvineného C. F. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného po stručnej rekapitulácii rozsudkov súdov obidvoch stupňov a obsahu dovolania obvineného s poukazom na ustálenú judikatúru konštatoval, že obvinený v podanom dovolaní poukazuje na dôkazy, ktoré konajúcimi súdmi neboli vyhodnotené v súlade s jeho predstavou ako i to, že dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení a prehodnocovať vykonané dôkazy. Vyslovil názor, že obvineným uplatnené dovolacie dôvody v posudzovanom prípade preto splnené neboli a navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. ako nedôvodné odmietol.

K predmetnému vyjadreniu Okresnej prokuratúry Lučenec, zaslanému prvostupňovým súdom obvinenému i jeho obhajcovi sa obvinený ani prostredníctvom obhajcu, nevyjadril.

Následne súd prvého stupňa po odstránení vytknutých nedostatkov predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v intenciách § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného, pričom zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.], bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., avšak nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.) sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Tr. zák.), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Tr. zák.), súhrnného trestu (§ 42 Tr. zák.) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutočné zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Podľa § 373 ods. 1 Tr. por. obvinený môže dovolanie podať len prostredníctvom obhajcu. Pretože obvinený pôvodné dovolanie podal samostatne, týmto sa dovolací súd nezaoberal. Navyše k tomuto dovolaniu podanému obvineným samostatne voči uzneseniam súdov prvého a druhého stupňa predmetom ktorých bol jeho návrh na povolenie obnovy konania najvyšší súd len stručne uvádza, že ustanovenie § 368 ods. 2 Tr. por. konkretizuje rozhodnutia súdu podľa ods. 1, z ktorých spoľahlivo vyplýva, že uznesenie o povolení obnovy konania takýmto rozhodnutím nie je.

Vo vzťahu ku konkrétnym námietkam obvineného podaným prostredníctvom obhajcu ním subsumovaným pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por., považuje dovolací súd, vzhľadom na ich obsah, za potrebné zdôrazniť, že nakoľko dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia vyjadrujúcej jeho nezmeniteľnosť a záväznosť, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Tomu zodpovedá aj striktné obmedzenie možnosti podať dovolanie jednak vymedzením dovolacích dôvodov a jednak stanovením povinnosti namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 4 prvá veta Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Cieľom ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. je predísť tomu, aby konanie pred dovolacím súdom slúžilo ako možnosť namietať nové a nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarca v tejto súvislosti totiž predpokladal, že pokiaľ bola namietaná vada dovolaťel'ovi známa už v pôvodnom konaní, a tento sa ju nesnažil odstrániť pri prvej možnej príležitosti, nejde o vadu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmať v dovolacom konaní, a v podstate by mohlo ísť len o špekuláciu dovolaťela smerujúcu k predĺženiu celého konania.

V prejednávanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že dovolacie námietky uvádzané obvineným v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) (ale aj písm. i) Tr. por.) a spočívajúce v tom, že zranenia uvedené v znaleckom posudku poškodenému nespôsobil on, ale vzhľadom na problémovú povahu poškodeného a značný časový odstup času od jeho prvotného vyšetrenia po vypracovanie znaleckého posudku si ich poškodený mohol spôsobiť inými potýčkami obvinený uplatnil až v podanom dovolaní, hoci tieto skutočnosti mu boli známe už v pôvodnom konaní a napriek tomu ich nenamietal najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

To znamená, že obvinený dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por., takto obsahovo vymedzené, nemohol v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. v dovolacom konaní použiť, a preto sa nimi dovolací súd v rámci svojej prieskumnej právomoci ani nezaoberal.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky obvineného, uplatnené v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. tieto svojím obsahom zodpovedajú výhradám obvineného realizovaným v priebehu konania pred súdom, vrátane podaného odvolania, a teda spĺňajú podmienky vyžadované ustanovením § 371 ods. 4 Tr. por. Dovolací súd preto v ďalšej časti pristúpil k posúdeniu dôvodnosti týchto námietok obvineného, ako aj námietky uplatnenej obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Pokiaľ sa obvinený domáhal vyslovenia zásadného porušenia jeho práva na obhajobu z dôvodu, že konajúce súdy nesprávne hodnotili vykonané dôkazy a neodstránili rozpory medzi výpoveďou poškodeného a vypočutých svedkov, dovolací súd vzhľadom už na skôr uvedené k výkladu tohto dovolacieho dôvodu (dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu a nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní

vykonaných dôkazov) nemohol z hľadiska tých námietok obvineného, ktorých použitie v dovolacom konaní bolo prípustné, považovať dôvod dovolania uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. za daný. Navyše zo zápisníc o vykonaní hlavného pojednávania vyplýva, že v prípade svedkov, ktorí sa odchyľili v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede súd postupoval v súlade so zákonom a svedkov požiadal o ich vysvetlenie.

V rámci dovolacieho dôvodu uplatneného obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolací súd viazaný skutkovými závermi preskúmal obvineným vznesené námietky nesprávnej právnej kvalifikácie skutku.

Pretože podstatou správnej právnej kvalifikácie je, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone najvyšší súd sa pri skúmaní dôvodnosti obvineným uplatneného dovolacieho dôvodu zameril na posúdenie otázky, či v danom prípade tomu tak bolo.

Po tomto postupe najvyšší súd zistil, že skutok ustálený v rozhodnutiach konajúcich súdov obsahuje všetky zákonné znaky zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zák. spáchaných formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., pretože obvinený spoločným konaním inému úmyselne spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a dopustil sa slovne a fyzicky na mieste prístupnom verejnosti hrubej neslušnosti a výtržnosti najmä tým, že napadol iného a spáchal uvedené trestné činy z osobitného motívu (pomsty).

Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd preto uvádza, že po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom nezistil v dovolaní napadnutých rozhodnutiach konajúcich súdov také pochybenia, ktoré by znamenali naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

